Практыкаванні са слоўнікавымі словамі. IV клас*

Берэт.

1. Разгадайце рэбус.

бе" ,

Запішыце слоўнікавае слова. Выдзеліце ў ім аснову і канчатак. Назавіце апошні гук асновы і ахарактарызуйце яго. Падкрэсліце адпаведную літару.

2. Якая літара «збегла» са слова? Злучыце яе з месцам пропуску ў слове.

[е] [я]

б[..]рэт

3. Падпішыце малюнкі. Абазначце канчатак і аснову ў форме множнага ліку назоўніка.

4. Спішыце сказ. Устаўце ў словы прапушчаныя літары.

Маленькі б..рэт — гэта б..рэцік.

У аднакаранёвых словах вызначыце корань.

5. Прачытайце. Дапоўніце радок слоў слоўнікавым словам.

Бесказырка, кепка, шапка,

Капялюш, ________, фуражка.
Іх абагуліць, канешне,
Нам ніколечкі не цяжка.
(С. Шах [1, с. 63]*)*

Бесказырка — шапка без казырка, звычайна ў маракоў.

Што аб'ядноўвае ўсе словы ў першым сказе?

6. Дапоўніце загадку патрэбным словам. Запішыце адгадку.

Белыя ________,
Залатыя тварыкі. [берэты]
Іх між траў прыкмеціце — [берэцікі]
Ззяюць, як ліхтарыкі.
(М. Пазнякоў [2, с. 20]*)*

Разбярыце па саставе слова, якім дапоўнілі загадку.

7. Дапоўніце загадку слоўнікавым словам у патрэбнай форме і адгадайце яе. Закрэсліце ў дужках непатрэбныя літары.

Я у беленькім ________,
мая **но(ж/ш)ка** не абута.
А як дзьмухне толькі **ве(т/ц)ер** —
ра(с/сс)ыпаю **парашуты**.
(Н. Галіноўская)

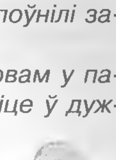

Запішыце слова-адгадку. Выдзеліце ў ім канчатак і аснову. Назавіце апошні гук асновы і ахарактарызуйце яго. Падкрэсліце адпаведную літару.

У выдзеленых словах абазначце канчатак і аснову.

Тэлеграма.

1. Расшыфруйце слоўнікавае слова і запішыце яго.

6	2	4	7	3	5	1	9	8
р	э	е	а	л	г	т	а	м

Праскланяйце слоўнікавае слова.

2. Якія літары «збеглі» са слова? Злучыце іх з месцам пропуску ў слове.

[е] [і] [я] [э]

т[..]л[..]грама

3. Запішыце словы, якія «схаваліся» ў слоўнікавым слове ***тэлеграма****.*

Вызначыце род запісаных назоўнікаў. Абазначце канчаткі назоўнікаў.

4. Прачытайце. Дапоўніце верш слоўнікавым словам.

Сёння — свята!
Свята ў мамы!
Звоняць ёй,
Шлюць ________.
(М. Пазнякоў [3, с. 118]*)*

Вызначыце род, лік і склон слоўнікавага слова.

5. Прачытайце верш. Дапішыце ў слоўнікавыя словы прапушчаныя літары.

То з гары,
То пад гару
Спрытна скача
Кенгуру —
Хутканогі па..таль..н —
Т..леграмы
Носіць ён.
(У. Мазго [4, с. 40]*)*

Вызначыце склон назоўніка ***гара*** *ў вершы.*

6. Гульня «Лесвіца». «Спусціцеся» па лесвіцы і ўпішыце ў пустыя клеткі словы, якія маюць частку ***тэле-****. Зафарбуйце радок, у які ўпісана слоўнікавае слова.*

т	э	л	е			н				
				с	к	о	п			
							м	а		
				б		ч	а	н	н	е

Дапоўніце сказы словамі з пірамiды. Змяніце, калі неабходна, формы слоў.

1) Тата купіў Сяргейку новы ____________. 2) Дзяніс любіць назіраць за зорным небам у ________. 3) Алінка атрымала ____________ з віншаваннем ад бабулі. 4) Мама Іры працуе дыктарам на ____________.

Вызначыце склон назоўнікаў у сказах.

* Малюнкі да слоўнікавых слоў змешчаны на каляровай укладцы.

13р 98к

Балерына.

1. Злучыце склады так, каб атрымалася слоўнікавае слова.

[ры] [ле] [ба] [на]

Зафарбуйце ў слоўнікавым слове націскны склад.

2. Закрэсліце літару, якая сустракаецца часцей за астатнія.

Б Я А Я Л Я Е Я Р Я Ы Я Н Я А

Запішыце слова, якое атрымалася. Вызначыце род і тып скланення слоўнікавага слова.

3. Дапішыце прапушчаныя літары ў словы.

Бале.., бал..рына, б..летны, бале..кі.

Сярод прапанаваных слоў знайдзіце назоўнікі. Вызначыце іх лік.

4. Дапоўніце тэкст патрэбнымі слоўнікавымі словамі. Вызначыце склон назоўніка ў другім сказе.

У маёй сястры Тані ёсць мара. Яна хоча стаць ____________. Таня ________ наведвае балетную школу. Вочы сястры __________, калі яна ідзе туды на заняткі. Таня старанна выконвае ўсе заданні. Балетмайстар яе хваліць.

Балетмайстар — пастаноўшчык танцаў у балеце.

Словы для даведкі: блішчаць, балерына, ахвотна.

Знайдзіце ў тэксце аднакаранёвыя словы і падкрэсліце іх.

5. Запоўніце красворд аднакаранёвымі словамі да прапанаванага. Зафарбуйце радок, у які ўпісана слоўнікавае слова.

1						б	а	л	е	т							
2	к	а	р	д	э												
3											н	ы					
4						б					м		й	с	т		р
5												н	а				

Абвядзіце нумар таго слова, якое з'яўляецца назоўнікам 1-га скланення.

У пустым квадраціку побач са значэннем слова пастаўце яго нумар у красвордзе.

☐ Калектыў балетных артыстаў, які выконвае групавыя танцы.

[1.] Спектакль, змест якога перадаецца танцам і музыкай.

☐ Які мае дачыненне да балета.

☐ Артыстка балета; танцоўшчыца.

☐ Пастаноўшчык танцаў у балеце.

Плывец.

1. Расшыфруйце слоўнікавае слова і запішыце яго.

3	5	1	6	4	2
ы	е	п	ц	в	л

Пастаўце націск у слоўнікавым слове.

2. Разгадайце рэбус. Запішыце слоўнікавае слова.

П ''' ''ц

Дапоўніце гэтым словам сказ:

Чалавек, які плавае, умее плаваць, — гэта ___.

Знайдзіце ў сказе назоўнікі другога скланення. Вызначыце іх склон, абазначце канчаткі.

3. Знайдзіце сярод прапанаваных слоў лішняе і закрэсліце яго.

Плывец, плоў, плыўчыха, плыве.

З прапанаваных слоў выберыце тое, якім неабходна дапоўніць верш. Укажыце, якой часцінай мовы з'яўляецца гэта слова.

Выдра

Ля ракі яна жыве,
Спрытна пад вадой _______.
Рыбу ловіць адмыслова,
Нават лепш за рыбалова.

(Г. Аўласенка [5, с. 20]*)*

Падкрэсліце аднародныя члены ў першым сказе.

4. Прачытайце верш. Дапоўніце яго слоўнікавым словам у патрэбнай форме.

Ух, і даў удаў нырца!
Уцякайце ад ____________.

(Н. Сторажава [6, с. 42]*)*

Вызначыце склон слоўнікавага слова.

Спіс выкарыстаных крыніц

1. *Шах, С. М.* Ад імгнення — да стагоддзя : дапам. для лагапедаў агульнаадукац. і спец. шк., дашк. устаноў, настаўнікаў пач. кл. / С. М. Шах. — Мінск : НМЦэнтр, 1998.
2. *Пазнякоў, М. П.* Званочкі велічнай красы : вершы, скорагаворкі, загадкі : для малодшага школьнага ўзросту / М. П. Пазнякоў. — Мінск : Народная асвета, 2013. — 23 с.
3. *Пазнякоў, М. П.* Святло дабрыні : азбука, лічэбнікі, лічылкі, вершы, скорагаворкі, каламбуры, загадкі, крылатыя выразы, казка : для дзяцей мал. і сярэд. шк. узросту / М. П. Пазнякоў. — Мінск : Звязда, 2015. — 320 с.
4. *Мазго, У. М.* Прыгоды марахода : Казкі. Вершы. Загадкі. Песні. Скорагаворкі. Пацешкі : для мал. шк. узросту / У. М. Мазго. — Мінск : Юнацтва, 2002. — 125 с.
5. Вясёлка. — 2014. — № 4. — С. 20.
6. *Сторажава, Н. А.* Адна сям'я — ад А да Я / Н. А. Сторажава, С. С. Аніскевіч ; маст. У. С. Пашчасцеў, Е. У. Пашчасцева. — 3 выд. — Мінск : Асар, 1995. — 64 с.

Крыніцы ілюстрацый: https://i1.i.ua/prikol/pic/3/7/388373.jpg; https://bookz.ru/authors/elena-kaminskaa/vazanie-_480/i_002.png; http://to-draw.ru/images/product_images/popup_images/41_oduvanchik-9.jpg; https://stolowoe-serebro.ru/data/big/xynrg_lp7es.jpg; http://pg-tur.ru/images/stories/vydra-rechnaya.jpg.

***Свірыдзенка В. І.**, кандыдат педагагічных навук, дацэнт;*
***Антановіч Н. М.**, кандыдат педагагічных навук, дацэнт.*
Кафедра беларускага і рускага мовазнаўства факультэта пачатковай адукацыі БДПУ

Нацыянальная бібліятэка